

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΚΘ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1785	Τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Πέμπτη 8 Νοεμβρίου 2012	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
--	--	---

Ὁ ἀόρατος κόσμος τῶν ἀγγέλων

Ακούσατε, ἀγαπητοί μου, πρὸ ὀλίγου τὸ «Πιστεύω». Εἶνε δώδεκα ἄρθρα. Σπανίως κείμενο ἔχει τόσο μεγάλη ἀξία ὅση ἔχει τὸ κείμενο τοῦ «Πιστεύω». Λίγα λόγια, ἀλλὰ μεγάλη οὐσία, πολλὰ τὰ διδάγματα.

Στὸ **πρῶτο ἄρθρο** τοῦ «Πιστεύω» ὁμολογοῦμε - διακηρύσσουμε ἐκ βάθους καρδίας τὴν πίστι μας ὅτι ὑπάρχει Θεός· εἰς πεῖσμα τῶν δαιμόνων καὶ εἰς πεῖσμα τῶν ἀθέων ὑπάρχει Θεός· αὐτὴ εἶνε ἡ βάση, τὸ θεμέλιο. Στὸ Σύμβολο τῆς πίστεως διακηρύσσουμε ἀκόμη, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν εἶνε ὅπως οἱ ἀρχαῖοι εἰδωλολατρικοί θεοί, ποὺ κάθονται μὲ χλιδὴ καὶ ῥαστώνη ἐπάνω στὶς κορυφές τοῦ Ὀλύμπου, ἀλλὰ εἶνε Πατέρας ποὺ ἀγκαλιάζει ἀνατολὴ καὶ δύσι, βορρᾶ καὶ νότο, καὶ τὸ ἐνδιαφέρον του φτάνει μέχρι τὰ μικρότερα πλάσματά του. Διακηρύσσουμε ἀκόμη, ὅτι ἡ δύναμί του εἶνε ἀσύλληπτη· αὐτὸς εἶνε ἡ ὄντως ὑπερδύναμις· κακῶς λέγονται ὑπερδύναμεις μερικὰ ἐπίγεια κράτη· τίποτα δὲν εἶν' αὐτὰ μπροστὰ στὴν ἀπειρη δύναμι τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ. Ὁμολογοῦμε ἀκόμα, ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε «ποιητὴς οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων» (ἄρθρ. 1).

Ἐπάνω σ' αὐτὴ τὴν τελευταία πρότασι, ποὺ λέει ὅτι **ὁ Θεὸς εἶνε «ποιητὴς ὁρατῶν καὶ ἀοράτων»**, θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ πῶ λίγες λέξεις.

***

Ὁ Θεός, ἀγαπητοί μου, ἔφτιαξε τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα. Ποιὰ εἶνε **τὰ ὁρατὰ**; Εἶνε ἐκεῖνα ποὺ βλέπει ὁ ἄνθρωπος ἔστω καὶ μὲ μικροσκόπιο ἢ τηλεσκόπιο. Ὅρατὰ εἶνε ἐκεῖνα ποὺ ὑποπίπτουν στὶς πέντε αἰσθήσεις. Τὰ ὁρατὰ διακρίνονται σὲ τρεῖς κατηγορίες. Στὴν πρώτη ἀνήκουν ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν μόνο τὴν **ὑπαρξί**. Ποιὰ εἶν' αὐτὰ· εἶνε τὰ βουνά, τὰ λαγκάδια, οἱ ποταμοί, οἱ λίμνες, οἱ θάλασσες, τὰ μέταλλα ποὺ κλείνει στὰ σπλάχνα τῆς ἡ γῆ.... Αὐτὴ εἶνε ἡ πρώτη κατηγορία τῶν ὁρατῶν ὄντων.

Δευτέρα κατηγορία εἶνε ἐκεῖνα ποὺ δὲν ἔχουν μόνο τὸ εἶναι, ἀλλὰ ἔχουν καὶ τὸ αὐξάνειν,

παρουσιάζουν **αὕξησι**. Ῥίχνεις λόγου χάριν ἓνα μικρὸ σπόρο μέσα στὴ γῆ, κι ἀπ' αὐτὸν τί βγαίνει; Θεέ μου Θεέ μου! φτάνει ἓνας σπόρος ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὑπάρχει Θεός. Μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν μπόρεσε ἀλλ' οὔτε μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος θὰ μπορέσῃ κανεὶς νὰ φτεριάξῃ σπόρο. Πέφτει ὁ σπόρος μέσ' στὴ γῆ κι ἀπ' αὐτὸν βγαίνει ἓνα ὠραῖο λουλούδι, βγαίνουν σπαρτά - θάλασσα ὀλόκληρη, βγαίνει ἓνα πελώριο δέντρο... Ὅλα αὐτὰ ἔχουν ὄχι ἀπλῶς τὸ εἶναι ἀλλὰ καὶ τὸ αὐξάνειν.

Καὶ ὑπάρχει καὶ τρίτη ἀνώτερη κατηγορία, στὴν ὁποία ἀνήκει ὁ ἄνθρωπος, ποὺ ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ὑπαρξί καὶ τὴν αὕξησι ἔχει καὶ κάτι ἄλλο μοναδικό. Δὲν εἶνε μόνο ὅπως τὸ μέταλλο ποὺ ὑπάρχει, δὲν εἶνε μόνο ὅπως τὸ δέντρο ποὺ αὐξάνει· ἔχει καὶ αὐτὸ ποὺ τὸν ἀναδεικνύει κορωνίδα τῆς θείας δημιουργίας. Καὶ αὐτὸ εἶνε, παρακαλῶ, **ὁ νοῦς, ἡ σκέψις**, ποὺ φτάνει μέχρι τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ σκέψις ἀναδεικνύει τὸν Πασκάλ, τὸν Ἄνισταίν, τοὺς μεγάλους ἐφευρέτες.

Ὁ ἄνθρωπος εἶνε διπλός, ὁρατὸς καὶ ἀόρατος. Ὅρατὸ εἶνε τὸ σῶμα του, ἀόρατη εἶνε ἡ ψυχὴ του. Ὡς πρὸς τὸ σῶμα δὲν ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων· μικρὲς εἶνε οἱ διαφορὲς ὡς πρὸς τὴ σωματικὴ διάπλασι. Ἐκεῖ ποὺ ὑπάρχουν τεράστιες διαφορὲς εἶνε στὸ ἀόρατο μέρος, ποὺ ἀποτελεῖ τὸν κυριῶς ἄνθρωπο. Ὅρθα ἔλεγε ὁ Σωκράτης, ὅτι ἄνθρωπος εἶνε ὄχι αὐτὸ ποὺ φαίνεται ἀλλ' ἐκεῖνο ποὺ δὲν φαίνεται. Τὸ ὁρατὸ τὸ βλέπουμε· τί γίνεται μὲ τὸ ἀόρατο; Τί κλείνει αὐτὴ τὴ στιγμὴ μέσα του ὁ καθένας μας; Ποιὸς τὸ γνωρίζει; Ἔχεις δίπλα τὴ γυναῖκα σου· ξέρεις τί ἔχει μέσα στὴν καρδιά της, ποιὰ εἶνε τὰ αἰσθήματά της; Ἄγνωστο. Μυστικὸς κόσμος.

Ὅρατὸς λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος ὡς πρὸς τὸ σῶμα, ἀόρατος ὅμως ὡς πρὸς τὴν ψυχὴ. Τὸ σῶμα του ἀποτελεῖται ἀπὸ ὑλικά στοιχεῖα καὶ ὡς πρὸς αὐτὸ συγγενεῖται μὲ τὸν ὑλικὸν κόσμον,

μέ τὰ ὀρυκτὰ τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα, ἐνῶ μὲ τὴν ψυχὴν τοῦ ποῦ εἶνε πνεῦμα συγγενεῦει μὲ τὸν οὐράνιο κόσμον. Γίνεται ἔτσι ὁ κρίκος ποῦ **ἐ-
νώνει τὸν ὄρατὸν κόσμον μὲ τὸν ἀόρατον**.

Ποιητὴς ὁ Θεὸς «*ὄρατῶν καὶ ἀοράτων*». Ἀλλὰ σταματᾷ ἐδῶ ἢ δημιουργία; ἢ ζωὴ, ποῦ ἀρχίζει ἀπὸ μιὰ ἀμοιβάδα καὶ φτάνει μέχρι τὶς τελειότερες μορφές, μέχρι τὸν ἄνθρωπον, τελειώνει ἐκεῖ; Ὁχι. Ἡ Γραφή διδάσκει, ὅτι παραπάνω ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ὑπάρχει ἕνα ἀνώτερον ὄν. Καὶ τὸ ὄν αὐτὸ εἶνε **οἱ ἄγγελοι**. Οἱ ἄγγελοι δὲν ἔχουν σῶμα ὅπως ἐμεῖς· εἶνε αἰθέρια πνευματικὰ ὄντα. Μὰ ὑπάρχουν; θὰ ρωτήσῃ κάποιος. Ὑπάρχουν. Ποιὸς τὸ βεβαιώνει; Ἡ ἁγία Γραφή. Πλήθος οἱ μαρτυρίες. Πότε ἔγιναν οἱ ἄγγελοι; Πρὸ τῆς δημιουργίας τοῦ φυσικοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ ἄγγελοι εἶδαν τὸ ὑπέροχον θέαμα νὰ δημιουργοῦνται τὰ ἄστρα καὶ τότε πῆραν τὶς κιθάρους τους καὶ ἔψαλαν ὕμνον στὸ Θεὸ (βλ. Ψαλμ. 38,7).

Ὑπάρχουν οἱ ἄγγελοι. Ἄγγελο βλέπουμε στὸν Ἀβραάμ ὅταν προσέφερε τὸν μονογενῆ υἱὸν τοῦ θυσιά, ἄγγελο στὸ Λῶτ ὅταν εἰδοποιήθηκε ὅτι σὲ λίγο θὰ γίνουσαν στάχτη οἱ ἀκόλαστες πόλεις, ἄγγελο στὸ ὄρος Σινὰ ὅταν ὁ Μωυσῆς δέχτηκε τὴν ἀποκάλυψιν, ἄγγελο στὸ λάκκο τῶν λεόντων ὅπου ἔρριξαν τὸν Δανιήλ, ἄγγελο στὸν Ἡσαΐα, ἄγγελους σὲ ὅλη τὴν παλαιὰ διαθήκην. Ἄγγελους πρὸ παντὸς βλέπουμε στὴν καινὴ διαθήκην. «*Ἄγγελος πρωτοστάτης οὐρανόθεν ἐπέμφθη εἰπεῖν τῇ Θεοτόκῳ τὸ Χαῖρε*» (Ἀκάθ. ὕμν. Α), ὅτι θὰ γεννηθῆ ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Ἄγγελος στοὺς ποιμένες τὴν ἀλησιμόνητην ἐκείνη νύχτα ποῦ γεννήθηκε ὁ Χριστός· ἀναρίθμητο σμήνος ἀγγέλων ἔψαλαν τὸ «*Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία*» (Λουκ. 2,14). Ἄγγελος κατόπιν στὴ Γεθσημανῆ, ὅταν ὁ Χριστὸς πάλευε μὲ τὸ θάνατον καὶ εἶπε ἐκεῖνο τὸ δυσερμήνευτον «*Πάτερ μου... παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλην οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ*» (Ματθ. 26,39). Ἄγγελος στὸ σταυρὸν τοῦ Κυρίου. Ἄγγελοι στὸ μῆμα ὅταν ἀκούστηκε τὸ ἄγγελμα τῶν ἀγγελμάτων, ἢ νίκη καὶ ὁ θρίαμβος ὅτι ἀνέστη ὁ Κύριος.

Ὑπάρχουν λοιπὸν ἄγγελοι. Καὶ ποιὸν εἶνε **τὸ ἔργον τους**; Ἡ δοξολογία τοῦ Θεοῦ· «*Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος σαβαώθ, πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου*» (Ψαλμ. 6,3 καὶ θ. Λετ.).

Γεννᾶται τώρα τὸ ἐρώτημα· ἔμειναν ὅλοι οἱ ἄγγελοι σταθερὰ προσηλωμένοι στὸ Θεόν; Ὁχι δυστυχῶς. Ὡς ἐλεύθερα ὄντα εἶχαν κι αὐτοί, ὅπως ὁ ἄνθρωπος, τὴν δυνατότητα νὰ ἐκλέξουν, νὰ μείνουν πιστοὶ στὸ Θεὸ ἢ ὄχι. Καὶ ἡ Γραφή μᾶς ἀπαντᾷ, ὅτι ἔγινε στάσις ἐπάνω

στὸν οὐρανόν, στάσις μεγάλη· ὅτι ἕνας ἄγγελος, ὁ λαμπρότερος, ὁ ὁποῖος γι' αὐτὸ ὀνομάζεται **Ἐωσφόρος**, ὅπως τὸ ἄστρο τῆς αὐγῆς, γιατί ἔλαμπε στὸν οὐράνιον κόσμον, αὐτὸς ὁ ἄγγελος **ἀμάρτησε**. Ποιὰ εἶνε ἡ ἁμαρτία τοῦ ἀγγέλου; πορνεία, μοιχεία; Ὁχι τέτοια πράγματα, διότι δὲν ἔχει σῶμα. Ὑπάρχει κάτι χειρότερον. Τὸ μεγαλύτερον ἁμάρτημα δὲν εἶνε κάποιον ἀπὸ τὰ σαρκικά· θανάσιμα εἶνε αὐτά, ἀλλὰ χειρότερον εἶνε ἐκεῖνο ποῦ οἱ πρόγονοί μας ὠνόμαζαν «*ὑβριν*», καὶ «*ὑβρις*» θὰ πῆ **ἐγωισμός, ὑπερηφάνεια**. Ὑπερηφανεύθηκε δηλαδὴ ὁ πρῶτος ἄγγελος καὶ τί εἶπε· Ἐγὼ θ' ἀνεβῶ στὸν οὐρανόν, θὰ στήσω τὸ θρόνον μου πάνω ἀπ' τ' ἄστρα, θὰ γίνω ὁμοῖος μὲ τὸν Ὑψιστόν (βλ. Ψαλμ. 14,13-14). Κι ὅταν συλλογίστηκε αὐτὴ τὴν ὑπερήφανη σκέψιν, ἀμέσως ἔπεσε σὰν ἀστραπὴ καὶ κατρακύλησε στὰ τάρταρα τοῦ ἄδου (βλ. Λουκ. 10,18). Καὶ ὅλες οἱ θρησκείες τοῦ κόσμου διατηροῦν τὴν ἰδέαν αὐτήν, ὅτι **ὁ διάβολος ἢ σατανᾶς ἔπεσε**.

Τὴν ὥραν ἐκείνην ποῦ ἔπεφτε ὁ Ἐωσφόρος προκάλεσε σεισμὸν στὸν οὐράνιον κόσμον καὶ παρέσυρε μαζί του ἕνα τάγμα ἀγγέλων ποῦ ἔγιναν δαίμονες. Τότε **ὁ ἀρχάγγελος Μιχαὴλ σάλπισε** αὐτὸ ποῦ ἀκοῦμε στὴ θείαν λειτουργίαν· «*Στῶμεν καλῶς*». Αὐτὸ τὸ «*Στῶμεν καλῶς*» εἶνε τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ. Βλέποντας νὰ κλονίζονται ἄγγελοι καὶ νὰ κατρακυλοῦν οὐράνιες δυνάμεις, σήμανε συναγεμῶν στὰ στρατεύματα τοῦ οὐρανοῦ· φώναξε τὸ «*Στῶμεν καλῶς*» καὶ τὰ οὐράνια τάγματα στάθηκαν στὴ θέσιν τους.

* * *

Ἀλλὰ θὰ μοῦ πῆ κάποιος· Στὸν αἰῶνα ποῦ πᾶμε μὲ τοὺς πυραύλους στὸ διάστημα, ἐσὺ κάθεσαι καὶ μᾶς μιλᾷς περὶ ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων;... Τὸ ξέρω, ἀγαπητοί μου, ὅτι **οἱ ἄπιστοι καὶ ἄθεοι δὲν πιστεύουν** ὅτι ὑπάρχουν ἄγγελοι. Ἀλλ' ὅσο εἶνε βέβαιον ὅτι ὑπάρχει ἄνθρωπος, τόσο βέβαιον εἶνε ὅτι ὑπάρχει καὶ ἄγγελος. Ὅταν βέβαια ὁ ἄθεος ἐκεῖνος ἀστροναύτης γύρισε ἀπὸ τὴν πρώτην του πτήσιν στὸ διάστημα καὶ τὸν ρώτησαν οἱ ὁμοῖοι ἐταῖροι του τί εἶδε, ἀπήντησε εἰρωνικὰ ὁ ἀνόητος, ὅτι δὲν εἶδε φτερὰ ἀγγέλου! Ἀλλὰ τί ἦταν τὸ ταξίδι του; Ἐνα βῆμα ἀπλῶς ἔξω ἀπὸ τὴν Γῆ. Σὰ νὰ βγῆς ἐσὺ λίγο ἔξω ἀπὸ τὸ σπιτί σου. Ἐνα βῆμα ἔκανε ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὑπερήφανος καὶ ἐγωιστής, καὶ καυχᾶται. Ποῦ νὰ φτάσῃ στὰ ἄκρα τοῦ σύμπαντος! Πρέπει νὰ ταξιδεύῃ μὲ ταχύτητα φωτὸς ἐπὶ ἑκατομμύρια χρόνια.

Πέρα ἀπὸ τὴν ὕλη **ὑπάρχει τὸ πνεῦμα**. Τὸ δὲ πνεῦμα εἶνε ὁ Θεός. Καὶ κοντὰ στὸ Θεὸ ὑπάρχουν τὰ τάγματα τῶν οὐρανίων στρατιῶν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**